7/10851

T.C.
ENERJİ VE TABİİ KAYNAKLAR BAKANLIĞI
Araştırma,Planlama ve Koordinasyon Kurulu Başkanlığı

Ankara

Sayı : B.15.0.APK.0.23.300- 1977
Konu : Yazılı Soru Önergesi

18037 26 ARALIK 2005

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

İlgi: T.B.M.M. Başkanlığı'nın, 28.11.2005 tarih ve KAN.KAR.MD.'nün A.01.0.GNS.0.10.00. 02-16240 sayılı yazısı.

Isparta Milletvekili Sayın Mevlüt COŞKUNER'in tarafıma tevcih ettiği, 7/10851-16519 esas no.lu yazılı soru önergesi T.B.M.M. İçtüzüğünün 99 uncu maddesi gereğince, Türkiye Kömür işletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğünden alına yazılı bilgiler doğrultusunda cevaplandırılarak ekte gönderilmektedir.

Bilgilerinize arz ederim.

Dr. Mehmet Hilmi GÜLER
Bakan

EKLER:
1-Önerge Cevabı (3 sayfa)

DAĞITIM:
Gereği : TBMM Bşk.
Bilgi : Başbakanlık

7/10851

ISPARTA MİLLETVEKİLİ SAYIN MEVLÜT COŞKUNER'İN
YAZILI SORU ÖNERGESİ VE CEVABI
(7/10851)

Sorular 1,2,3,4,5:

Türkiye Kömür İşletmeleri 2005-2006 sezonunda ısınma amaçlı olarak satış yapan bayilere yeni standartlar getirmiştir. Bu standartlar kağıt üzerinde mantıklı gözükse de uygulamada aynı sonuçları vermemiştir. Türkiye Kömür İşletmeleri'nin, ürettiği kömürü yalnızca yetkili satıcıları aracılığıyla satma kararı alması piyasa da karaborsa kömür satışını bir anda arttırmıştır. Maalesef gerekli bayilik standartlarını sağlayamayan firmalar karaborsadan mal almak zorunda kalmaktadır. Ayrıca TKİ yeni aldığı kararla nakliye ve torbalama sorumluluğunu da kendi üstlenmiştir. Örneğin TKİ'nin aldığı yeni karara göre bayilerin en az 500 m^2 kapalı alana sahip olması maddesine uyamadıkları için Isparta'daki satıcıların büyük çoğunluğu kömür alım talebinde bulunamamışlardır. 10.10.2005 tarihinde Türkiye Kömür işletmeleri ve Ege Linyit İşletmelerinden inceleme yapmak için Isparta'ya, uzmanlar gelmiştir. Hazırladıkları tutanaktą Isparta'da 40.000 tonun üzerinde olan kömür talebinin yaklaşık 20.000 tonunun resmi olarak karşılandığı, kalan kısmın ise karaborsacılar tarafından yüksek fiyatla satılmaya çalışıldığı anlaşılmaktadır. Ayrıca, bayilik alan bazı firmalarında internet bağlantısı ve kapalı alan gibi şartları yerine getirmeden bayi oldukları görülmektedir.

Bu konuyla bağlantılı olarak, sorularım şunlardır?

-Türkiye'de en büyük üretici konumunda olan TKİ, bu yıl aldığı kararla karaborsa ve kayıt dışılığın önünü açmamış mıdır? İlgili kuruluş, satıcı firmaların gerekli altyapısı henüz oluşmadan neden böyle bir karar vermiştir?

-Bu konuyla ilgili sektör temsilcilerinin aylar öncesine dayanan olumsuz beyanatları bulunurken, ilgili kurum bu aksaklıkların oluşabileceğini, kararı çıkarırken neden hesaplamamıştır?

7/10851

-Sayın Başbakan basına verdiği beyanatlarda halka ucuz kömür yaktıracağını açıklamasına rağmen, bugün gelinen noktada neden sektör karaborsacıların eline bırakılmıştır? Karaborsa satışların önüne geçmek için herhangi bir çalışma yapmakta mısınız?

-Bayilere dağıtılmak için Ege Linyit İşletmeleri bünyesinde üretilen 620 bin ton civarında kömürün, yaklaşık 300 bin tonunun Soma İlçesindeki karaborsacıların eline geçtiğinden haberdar mısınız?

-Bir çok ilimizde talep karşılanamadığı için kömür karaborsa alınıp satılmaya başlanmıştır. Bu sebeple kapalı alan sınırlamasını kaldırmayı ve bayilik için ek kontenjan tanımayı düşünür müsünüz? Ayrıca bu sene için bayilere ek kömür tahsisi yapılacak mıdır?

Cevaplar 1,2,3,4,5:

Halka yerinde ucuz ve kaliteli kömür temin edilebilmesi, ithal kömür fiyatlarının ülke genelinde regüle edilebilmesi ve dolayısıyla döviz tasarrufu sağlanması ve Türkiye Kömür İşletmeleri Kurumu Genel Müdürlüğü bir aktör olarak piyasada yer alması gerekçeleriyle 2004-2005 sezonundan itibaren, ELİ ve GLİ Müessese Müdürlüklerinden ısınma amaçlı olarak ürettiği kömürlerin bayiler aracılığıyla satılması uygulamasına başlanmış ve yaklaşık 400 bayi ile sözleşme imzalanmış ve bu bayilerce de 2.000'e yakın alt bayi oluşturulmuş ve sonuçta 2004-2005 sezonunda planlanan hedeflere ulaşılmıştır. Bu doğrultuda 2005-2006 sezonunda da bayilik uygulamasına devam edilmesi kararı alınmıştır.

2004-2005 sezonu bayilik uygulamasının sonucunda gerek bayilerimizden, gerek vatandaşlardan ve gerekse ilgili sektör temsilcilerinden gelen görüşler ile TKİ Genel Müdürlüğünce tespit edilen aksaklıklar dikkate alınarak 2005-2006 sezonu bayilik uygulamasının genel esasları belirlenmiştir. 2004-2005 sezonu bayilik uygulaması ve yoksul ailelere bedelsiz kömür verilmesi uygulamaları sonucunda ithal kömür fiyatlarında 50-60 $/ton ucuzlama olmuş ve böylece yaklaşık 350 milyon dolar döviz tasarrufu sağlanmıştır. Benzer sonuçların 2005-2006 sezonunda da gerçekleşmesi beklenmektedir.

2005-2006 sezonunda bayilikler verileceğine ilişkin olarak ilanlar Resmi Gazetede, Ulusal basında ve internet yoluyla duyurulmuştur. Başvuru için verilen tarihin sonunda; ELİ Müessese Müdürlüğüne Bayilik yoluyla piyasaya vereceği kömür miktarının yaklaşık üç katı talep gelmiştir. Bu durum neticesinde bayi adaylarının önceki son üç yılda yapmış oldukları

ELİ Müessesesi üretimi satışları göz önünde bulundurularak 379 bayi adayına kömür tahsisatları yapılmıştır. Soma ilçesinden gelen talebin karşılanma oranı yaklaşık % 33 olup, Isparta ilinden gelen talebin karşılanma oranı ise yaklaşık % 24, Burdur ve Eskişehir illerinde ise % 13'dür. Gelen toplam talebin karşılanması oranı ise ortalama olarak % 33'dür. Bu aşamada TKİ Genel Müdürlüğünce üretilmekte olan ısınma amaçlı kömürler piyasanın ihtiyacını karşılayamamaktadır. TKİ Genel Müdürlüğünün kısa ve orta vadeli hedefi piyasanın ihtiyacını azami ölçüde karşılayabilmek olup, bunun için gerekli çalışmalar ve yatırımlar hızla yapılmaktadır. Bayilerden gelen talebin karşılanamamasının kapalı alan sınırlamasıyla bir ilgisi bulunmamakta olup, üretim artışı olması durumunda ek kontenjan ve ek kömür tahsisi yapılması gündeme gelebilecektir.